

Henning Jørgensen og Peter Nielsen, *Arbejdsformidlingens image og virke*, Aalborg: AUC/ATA-projektet, rapport nr. 2, 1985, 85 s., 89,00 kr.; Lene Dalsgaard, *Jobskabelse – brikken, der mangler*, Aalborg: AUC/ATA-projektet, rapport nr. 3, 1985, 256 s., 149,00 kr.

Gennem de seneste 8-9 år er der sket en kraftig intensivering af arbejdsløshedsforskningen her i landet finansieret dels gennem bevillinger fra Det samfundsvidenskabelige Forskningsråd og dels som led i Arbejdsministeriets og Undervisningsministeriets krise- og arbejdsløshedsforskningsprogram. Bortset fra en lang række rapporter fra Socialforskningsinstituttet forekommer det imidlertid beskedent, hvad der hidtil er kommet ud af den forstærkede forskningsindsats. Set i dette lys er det prisværdigt, at det er lykkedes at skaffe finansielle ressourcer til gennemførelse af ét stort sammenhængende forskningsprojekt, ATA-projektet (Arbejdsmarkedspolitikken Tilrettelæggelse og Administration) ved Aalborg Universitetscenter.

ATA-projektet gennemføres af seks videnskabelige medarbejdere under ledelse af lic.scient.adm. Henning Jørgensen. Projektets centrale fokus er arbejdsformidlingssystemet, idet dette anskues som "krumtappen" i en aktiv arbejdsmarkedspolitik, og den første projektfase består derfor af fire dele: AFs ordinære formidlingsvirksomhed, jobskabelsesordningen, arbejdsmarkedsnævnenes systemrolle, ressourcer og virke, samt selve arbejdsløshedsforsikringen. En forsmag på de enkelte dele er givet i Henning Jørgensen (red.), *Forvaltning af arbejdsløsheden*, 1985.

Fra projektet er hidtil kommet syv publikationer, nemlig udover den nævnte artikelsamling og to mindre forskningsnotater Jens Lind, *Arbejdsløshed og velfærdsstat 1974-1984*, 1985, Peter Nielsen, *Formidlingsanalysen*, 1985, Henning Jørgensen og Peter Nielsen, *Arbejdsformidlingens image og virke*, 1985, og endelig Lene Dalsgaard, *Jobskabelse – brikken, der mangler*, 1985. De følgende bemærkninger knytter sig primært til de to sidstnævnte.

Gennem en indgående analyse af virksomhedernes og de arbejdssøgendes indstilling til og brug af AF-systemet forsøger Henning Jørgensen og Peter Nielsen at aflive en række af de myter, der eksisterer omkring arbejdsformidlingens rolle og funktion. Problemet er blot, om de i deres iver for at gennemføre denne operation blotter sig for kritik, således at folk, der er negativt indstillet over for AF-systemet, kan fastholde denne holdning.

Undersøgelsen er ganske grundig. Den bygger på en spørgeskemaundersøgelse gennemført i Århus- og Aalborgområderne, hvor der på grundlag af de formidlere, der resulterede i ansættelse – altså den faktiske matching mellem markedets to sider – i ugerne 36, 37 og 38 i 1984, blev udsendt spørgeskemaer til virksomheder, som rekrutterede arbejdskraft og til personer, som blev formidlet i arbejde. Der er på denne baggrund ingen tvivl om, at undersøgelsen er den mest systematiske, der hidtil er gennemført på området.

Selve undersøgelsens tilrettelæggelse og datagrundlag er beskrevet nøje af Peter Nielsen i en særlig forskningsrapport, *Formidlingsanalysen*, og særlig interessant forekommer bemærkningerne vedrørende udvælgelsen af Århus og Aalborg som de to undersøgelsesenheder, idet de som storby-områder må have nogle

Henning Jørgensen og Peter Nielsen, *Arbejdsformidlingens image og virke*, Aalborg: AUC/ATA-projektet, rapport nr. 2, 1985, 85 s., 89,00 kr.; Lene Dalsgaard, *Jobskabelse – brikken, der mangler*, Aalborg: AUC/ATA-projektet, rapport nr. 3, 1985, 256 s., 149,00 kr.

Gennem de seneste 8-9 år er der sket en kraftig intensivering af arbejdsløshedsforskningen her i landet finansieret dels gennem bevillinger fra Det samfundsvidenskabelige Forskningsråd og dels som led i Arbejdsministeriets og Undervisningsministeriets krise- og arbejdsløshedsforskningsprogram. Bortset fra en lang række rapporter fra Socialforskningsinstituttet forekommer det imidlertid beskedent, hvad der hidtil er kommet ud af den forstærkede forskningsindsats. Set i dette lys er det prisværdigt, at det er lykkedes at skaffe finansielle ressourcer til gennemførelse af ét stort sammenhængende forskningsprojekt, ATA-projektet (Arbejdsmarkedspolitikken Tilrettelæggelse og Administration) ved Aalborg Universitetscenter.

ATA-projektet gennemføres af seks videnskabelige medarbejdere under ledelse af lic.scient.adm. Henning Jørgensen. Projektets centrale fokus er arbejdsformidlingssystemet, idet dette anskues som "krumtappen" i en aktiv arbejdsmarkedspolitik, og den første projektfase består derfor af fire dele: AFs ordinære formidlingsvirksomhed, jobskabelsesordningen, arbejdsmarkedsnævnenes systemrolle, ressourcer og virke, samt selve arbejdsløshedsforsikringen. En forsmag på de enkelte dele er givet i Henning Jørgensen (red.), *Forvaltning af arbejdsløsheden*, 1985.

Fra projektet er hidtil kommet syv publikationer, nemlig udover den nævnte artikelsamling og to mindre forskningsnotater Jens Lind, *Arbejdsløshed og velfærdsstat 1974-1984*, 1985, Peter Nielsen, *Formidlingsanalysen*, 1985, Henning Jørgensen og Peter Nielsen, *Arbejdsformidlingens image og virke*, 1985, og endelig Lene Dalsgaard, *Jobskabelse – brikken, der mangler*, 1985. De følgende bemærkninger knytter sig primært til de to sidstnævnte.

Gennem en indgående analyse af virksomhedernes og de arbejdssøgendes indstilling til og brug af AF-systemet forsøger Henning Jørgensen og Peter Nielsen at aflive en række af de myter, der eksisterer omkring arbejdsformidlingens rolle og funktion. Problemet er blot, om de i deres iver for at gennemføre denne operation blotter sig for kritik, således at folk, der er negativt indstillet over for AF-systemet, kan fastholde denne holdning.

Undersøgelsen er ganske grundig. Den bygger på en spørgeskemaundersøgelse gennemført i Århus- og Aalborgområderne, hvor der på grundlag af de formidlere, der resulterede i ansættelse – altså den faktiske matching mellem markedets to sider – i ugerne 36, 37 og 38 i 1984, blev udsendt spørgeskemaer til virksomheder, som rekrutterede arbejdskraft og til personer, som blev formidlet i arbejde. Der er på denne baggrund ingen tvivl om, at undersøgelsen er den mest systematiske, der hidtil er gennemført på området.

Selve undersøgelsens tilrettelæggelse og datagrundlag er beskrevet nøje af Peter Nielsen i en særlig forskningsrapport, *Formidlingsanalysen*, og særlig interessant forekommer bemærkningerne vedrørende udvælgelsen af Århus og Aalborg som de to undersøgelsesenheder, idet de som storby-områder må have nogle

særlige karakteristika fælles og dermed skabe forhold for AF-systemets virksomhed som er nogenlunde parallelle, mens forskellene kunne tænkes større i forhold til for eksempel områder i Ringkøbing eller Viborg amter. Men selv om man ud fra en række praktiske forskningsstrategiske overvejelser udmærket kan forstå, at Århus og Aalborg udvælges, forekommer det alligevel bemærkelsesværdigt, at man ved valget af de tre uger (de tre første i september) kan sige, at "ingen generelle sæsonproblemer eller momentane udsving synes at dominere" (*Formidlingsanalysen*, s. 14), idet den pågældende periode som noget ellers iøjnefaldende indeholder den århusianske festuge! Dette synes at forklare, hvorfor langt hovedparten af anvisningerne i Århusområdet falder inden for hotel- og restaurationsbranchen, og samtidig svækker det ét af de mest bemærkelsesværdige resultater i undersøgelsen, nemlig at AF i udstrakt grad benyttes ved rekruttering af faglærte arbejdere, og ikke som myterne siger fortrinsvis ved rekruttering af ikke-faglærte. Men tjenere og kokke er faglærte, og udvælgelsen af undersøgelsesperioden kan derfor meget vel have spillet en afgørende rolle for undersøgelsens resultater og dermed for disses generelle gyldighed.

Dette fjerner dog ikke indtrykket af en grundig analyse, der på et forholdsvis begrænset antal sider tilfører interessante synsvinkler på arbejdsformidlingens rolle og funktion, såvel i forhold til virksomhederne som de arbejdssøgende.

I sin undersøgelse af jobskabelsesordningens skæbne har Lene Dalsgaard stået over for det interessante problem, at hun har haft bevillinger til at studere en ordning, som inden projektet var færdigt, blev afviklet. Dette gør det selvsagt muligt kraftigt at understrege de forskellige interesse-mæssige modsætninger omkring ordningen. Alligevel er det bemærkelsesværdigt, at hun tilsyneladende har svært ved helt at acceptere, at politikerne har afskaffet en ordning, uden at have et tilstrækkeligt videns- og evalueringsgrundlag herfor (s. 9). Men der er jo netop – som hun også selv så klart og udmærket demonstrerer – tale om grundlæggende politiske holdningsforskelle, og sådanne ændres jo ikke blot, fordi man får ny viden!

Lene Dalsgaard gennemfører sin undersøgelse efter en implementeringsapproach, der gør op med den traditionelle politik-forvaltnings-opdeling i forvaltningsforskningen. Denne tilgangsvinkel forekommer særdeles velvalgt, og det er derfor så meget mere påfaldende, at der kun i meget begrænset udstrækning henvises til de seneste års danske implementeringsstudier.

De forskellige publikationer fra ATA-projektet bør interessere enhver, der beskæftiger sig med de senere års udvikling i arbejdsmarkedsforholdene i Danmark og herunder i særlig grad arbejdsmarkedspolitikens rolle som instrument til løsning af de beskæftigelsesmæssige og omstillingsmæssige problemer. I denne forbindelse kan det derfor være lidt ærgerligt, at de forskellige fremstillinger her og nu præges af de enkelte forfatters personlige værdiopfattelser i en sådan grad, at det de pågældende steder svækker argumentationen. Men trods dette er der tale om en prisværdig forskningsmæssig indsats, der tilfører meget nyt til arbejdsmarkedsforskningen i Danmark.

Jacob A. Buksti